

**คู่มือโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร
กรมส่งเสริมการเกษตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
(จังหวัดสระบุรี)**

๑. ความสอดคล้อง

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม
- แผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ โดยเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ ตำบลบ้านหลวง อำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี และได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้ การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ท्वถึงและครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้ การเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการการทำงานระหว่าง นักวิชาการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วย อุปกรณ์และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่างๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึง ในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้านในคราวเดียวกัน

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไข ปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน
๓.๓ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน ๔๐๐ ราย

๕. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๑ ในพื้นที่อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๒ กิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เป้าหมาย ๕๐ ราย ดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ โดยพิจารณาจากสภาพปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ มีเหมาะสมกับพื้นที่ ตรงกับความต้องการของเกษตรกร หรือเป็นประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขในพื้นที่ ทั้งนี้ในหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) ชื่อหลักสูตร

๒) การคัดเลือกเกษตรกรที่เป็นบุคคลเป้าหมายรับการฝึกอบรมระยะสั้นๆ

๓) วัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้ (ถ้ามี) ประกอบการฝึกอบรมระยะสั้นๆ

๔) แบบทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม (Pre - test) และทดสอบความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม (Post - test) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้หลังจากได้รับการฝึกอบรม

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้นๆ

๖) สามารถเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

๕.๒.๒ จัดกิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาส ๑

๑) ทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ (Pre - test) ของเกษตรกรทุกราย

๒) ฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่เกษตรกร โดยดำเนินการตามกระบวนการและวิธีการตามหลักสูตรที่กำหนด

๓) ทดสอบความรู้หลังเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ (Post - test)

๔) ประเมินผลความพึงพอใจและวัดผลการผ่านการฝึกอบรมของการเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น

๕) จัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

- จัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เป็นรายบุคคล (เพื่อเป็นข้อมูลในการสรุปผล)

- สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมของการฝึกอบรมระยะสั้น จำนวน ๑ ชุด จัดส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร และจัดส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทาง E - mail : royaldoae@gmail.com ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๙

๖) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโดยใช้ CIPP Model เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาการตอบสนองต่อเกษตรกร พัฒนาระบบการดำเนินงาน และผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยสุ่มประเมินเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น จำนวน ๑๐ ราย โดยจัดทำเป็นสรุปภาพรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทาง E - mail : royaldoae@gmail.com ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๙

๕.๓ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๒ ในพื้นที่อำเภอเมืองสระบุรี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๔ จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๓ ในพื้นที่อำเภอวังมั่ง เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๕.๕ การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๔ โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ในพื้นที่อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙

- สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๑ - ๔

ทั้งนี้ ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ขอให้พิจารณาเน้นหนัก ในประเด็น ดังนี้

- ๑) กิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่
- ๒) การป้องกัน เตรียมการรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อเป็นการป้องกันก่อนเกิดปัญหา และลดผลกระทบของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่
- ๓) การป้องกัน ลดผลกระทบจากโรคแมลงศัตรูพืช และภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๔) การสนับสนุนและให้คำแนะนำในการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ๕) การส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร
- ๖) การให้ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม
- ๗) การสาธิตและการให้บริการเกษตรกร
- ๘) การส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่ม หรือรายได้หมุนเวียน
- ๙) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการเกษตร
- ๑๐) การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมด้านคลินิกเกษตรที่เปิดให้บริการ ได้แก่

๑) **คลินิกดิน** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน และปุ๋ย การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ต่าง ๆ การผลิตพืชปุ๋ยสด เป็นต้น โดยกรมพัฒนาที่ดิน

๒) **คลินิกพืช** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช วัชพืชการเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัสดุมีพิษทางการเกษตร เป็นต้น โดยกรมวิชาการเกษตร

๓) **คลินิกข้าว** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชในนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว เป็นต้น โดยกรมการข้าว

๔) **คลินิกปศุสัตว์** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดในสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น โดยกรมปศุสัตว์

๕) **คลินิกประมง** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและรักษาโรคในสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น โดยกรมประมง

๖) **คลินิกชลประทาน** ให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำแก่พืช เป็นต้น โดยกรมชลประทาน

๗) **คลินิกสหกรณ์** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ เป็นต้น โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

๘) **คลินิกบัญชี** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน เป็นต้น โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

๙) **คลินิกกฎหมาย** ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

๑๐) **คลินิกหม่อนไหม** ให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม พันธุ์หม่อนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่งและการดูแลรักษาแปลงหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน การดูแลรักษาผลหม่อนสุก และการทำชาใบหม่อน เป็นต้น โดยกรมหม่อนไหม

๑๑) **คลินิกส่งเสริมการเกษตร** ให้คำปรึกษา แนะนำ การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ ตัวเบียน) เชื้อจุลินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ต่างๆ การผลิตและขยายพันธุ์พืช การสนับสนุนพืชพันธุ์ดี การเลี้ยงผึ้ง ชันโรง และจิ้งหรีด การปลูกพืชบนพื้นที่สูง การซ่อมและการบำรุงรักษา เครื่องยนต์เบื้องต้น เป็นต้น โดยหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร

๑๒) **คลินิกอื่น ๆ** เช่น คลินิกฝนหลวง คลินิกยางพารา คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร คลินิกสาธารณสุข เป็นต้น

แนวคิดการจัดงาน

สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบ Problems Base Learning เรียนรู้จากปัญหา และ Interactive Communication ดังนี้

- ๑) สำรวจปัญหาเชิงกระบวนการผลิต
- ๒) ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหา
- ๓) เปลี่ยนท่ามากได้น้อย เป็นทำน้อยได้มาก
- ๔) เน้นการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๕) ให้บริการเกษตรกรที่มีความสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

๖. วิธีการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ระดับจังหวัด

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ได้จัดแบ่ง การดำเนินงาน ออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก การรายงานผลการดำเนินงาน และการติดตามให้บริการต่อเนื่อง ดังนี้

๖.๑. การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก

๖.๑.๑ คณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัด จัดประชุมเพื่อพิจารณาแผนการปฏิบัติงาน เช่น วัน เวลา สถานที่ และรูปแบบ ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖.๑.๒ การกำหนดพื้นที่ปฏิบัติงาน

(๑) การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาทางการเกษตร และความต้องการของเกษตรกร เป็นข้อมูลนำเสนอต่อคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัด โดยให้พิจารณาตำบลที่มีปัญหาทางการเกษตรหลากหลาย ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือเป็นความต้องการของเกษตรกร โดยบูรณาการและออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

(๒) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่

หลังจากคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัด คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายได้แล้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทีมเป็นคณะลงไปศึกษาวิเคราะห์ปัญหา สภาพพื้นที่ และจัดลำดับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

(๓) การคัดเลือกจุดที่ตั้งคลินิก

ให้พิจารณาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่อื่นที่มีความพร้อมเป็นจุดตั้งคลินิก มีการคมนาคมสะดวก สามารถอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการเดินทางมารับบริการ ทั้งนี้ การจัดงานแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องครบทั้ง ๑๑ คลินิก เน้นเฉพาะคลินิกที่มีปัญหาและหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่

๖.๑.๓ การประสานในระดับพื้นที่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแจ้งกำหนดการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกและขอความร่วมมือในการเตรียมการด้านสถานที่

๖.๑.๔ การเตรียมสถานที่ การจัดสถานที่สำหรับพิธีเปิดงาน จัดตั้งจุดรับบัตรคิวและลงทะเบียนของเกษตรกรและประชาสัมพันธ์บริเวณด้านหน้า สถานที่จัดคลินิก การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประจำคลินิก ป้ายตามประเภทของการให้บริการ

๖.๑.๕ การเตรียมเกษตรกร จัดประชุมชี้แจงเกษตรกรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดงาน กำหนดการและขั้นตอนการให้บริการ การเตรียมตัวในการเข้ามารับบริการ เช่น การเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน การเก็บตัวอย่าง (พืช ดิน สัตว์ และน้ำ) ที่มีปัญหามารับบริการอย่างถูกต้อง

๖.๑.๖ เน้นประชาสัมพันธ์การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ทุกช่องทางก่อนการจัดงานอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ และแจ้งให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่ประชาสัมพันธ์งานให้ทราบอย่างทั่วถึง

๖.๒ การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก

๖.๒.๑ การให้บริการ

(๑) การรับบัตรคิว

เกษตรกรลงทะเบียนเข้ารับบริการทางด้านการเกษตรทุกสาขาที่จุดลงทะเบียน โดยรับบัตรคิว ณ จุดรับบัตรคิว เพื่อให้ทราบจำนวนผู้มารับบริการ

(๒) การลงทะเบียน

เกษตรกรนำบัตรประจำตัวประชาชนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียนเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่จะสอบถามปัญหาและความต้องการมารับบริการของเกษตรกร บันทึกลงในบัตรทะเบียนประวัติการรับบริการ (แบบคลินิก ๐๑) และทำเครื่องหมายแสดงคลินิกที่เกษตรกรจะไปรับบริการไว้ในแบบคลินิก ๐๑ และฉีกสำเนาให้กับเกษตรกรนำไปรับบริการตามคลินิกที่ระบุไว้

(๓) การเข้ารับบริการ

เกษตรกรเข้ารับบริการในแต่ละคลินิก หน่วยงานให้บริการคลินิกรับทราบปัญหาทางการเกษตร พร้อมให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ และแก้ไขปัญหา โดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละคลินิกจะต้องจัดทำบัตรรับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (แบบคลินิก ๐๒) โดยต้องระบุลำดับที่ผู้มารับบริการให้ตรงกับลำดับที่ในสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ ที่เกษตรกรนำมาแสดง (หากเกษตรกรไม่มีสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ มาแสดง ให้เกษตรกรกลับไปลงทะเบียน ณ จุดลงทะเบียนด้านหน้าก่อน)

(๔) การบันทึกผลการให้บริการ

การให้บริการ เจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกปัญหาที่เกษตรกรมาขอรับบริการ และผลการให้บริการลงในแบบคลินิก ๐๒ โดยนำสำเนาให้เกษตรกรเก็บไว้เพื่อใช้ติดตามผลและให้บริการต่อเนื่องสำหรับตัวจริงให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก

๖.๒.๒ การประเมินผลการให้บริการ

(๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการประเมินผลการให้บริการคลินิกในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาส ๑ – ๔ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้ารับบริการ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการคลินิก และการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ประเมินผล เสร็จแล้วรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำเนาผลการประเมินให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

(๒) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรดำเนินการติดตามประเมินผลลัพธ์เกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกหลังการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เณลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยจัดทำการติดตามประเมินผลในปีงบประมาณถัดไป

๖.๓ บันทึกผลการดำเนินงานในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ
(<https://clinickaset.doae.go.th>)

สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) ลงในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ (<https://clinickaset.doae.go.th>) ภายใน ๑๐ วันทำการ หลังจากวันที่ให้บริการ และหลังจากบันทึกแบบคลินิก ๐๑ แล้วเสร็จ ให้แจ้งหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ภายใน ๓๐ วันทำการ หลังจากวันที่ให้บริการ

๖.๔ การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

หลังจากที่หน่วยงานบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ แล้ว จะทราบว่า มีหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกใดจะต้องมีการติดตามให้บริการเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จากนั้นหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกเกษตรจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา เพื่อวางแผนออกติดตามและให้บริการต่อเนื่องแก่เกษตรกร โดยทุกครั้งที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกออกติดตามให้บริการต่อเนื่อง ให้บันทึกข้อมูลผลการให้บริการในแบบคลินิก ๐๕ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

๘. ระยะเวลา

ดำเนินการระหว่างเดือน ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์และตัวชี้วัด

๙.๑ ผลผลิต(Output)

๑) เกษตรกร ๔๐๐ ราย ได้รับการทางด้านการเกษตร และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร อย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน โดยมีเกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่

๒) เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่บูรณาการ ให้บริการด้านการเกษตร และแก้ไขปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกร

๙.๒ ผลลัพธ์(Outcome)

เกษตรกรที่มีปัญหาการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้รับคำแนะนำ การบริการ การแก้ไขปัญหา ทางด้านการเกษตรที่รวดเร็วและทันเวลา ซึ่งเป็นการนำความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการทางการเกษตรไป ปฏิบัติต่อพื้นที่ของตนเอง เกิดผลตอบแทนและรายได้จากการประกอบอาชีพที่มั่นคง

๙.๓ ตัวชี้วัดกระบวนการ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน และให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ

๒) จังหวัดมีการจัดโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ โดยมีเกษตรกร เข้ารับบริการ จำนวน ๔๐๐ ราย โดยมีเกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่

๓) มีการติดตามผลการให้บริการต่อเนื่อง

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

๑) ชื่อ นางสาวสุทิน หิรัญอ่อน

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๓๖-๒๓๐๖๔๐

๒) ชื่อ นางสาววิสรานา ศิริรักษ์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๐-๙๘๑๒๓๕๗

แบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
กรมส่งเสริมการเกษตร

คำชี้แจง : แบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้จัดเก็บข้อมูลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร**ทุกโครงการ** ซึ่งจัดเก็บข้อมูลใน ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

- ให้ผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย

ส่วนที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน ให้กำหนด ความรู้ – เนื้อหา – กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้ – เนื้อหา - กิจกรรม อื่นๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย

- จำนวนข้อของแบบทดสอบสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสมกับ ความรู้ – เนื้อหา - กิจกรรม

- วัดผลความรู้ ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการ และสรุปผลในภาพรวมของโครงการเป็นร้อยละ

ส่วนที่ ๓ กิจกรรมทางการเกษตร (ก่อนเข้าร่วมโครงการ)

- เก็บข้อมูลกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย

- การจัดเก็บข้อมูลผลผลิตต่อปี ให้คัดเลือกผลผลิตหลักในกิจกรรมการเกษตรของแต่ละรายในปีที่ผ่านมาจำนวน ๓ ชนิด เพื่อจัดเก็บข้อมูลรายได้และต้นทุนทางการเกษตร

ส่วนที่ ๔ การนำความรู้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต (หลังเข้าร่วมโครงการ)

- ผลผลิตหลักเป็นผลผลิตชนิดเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ ให้ทำการเก็บข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ และสรุปผลเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

หมายเหตุ : ๑. สรุปผลในภาพรวมของโครงการทั้ง ๔ ส่วน

๒. ส่งแบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรพร้อมกับการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

โครงการ..... ☐ เป็น KPI ☐ ไม่เป็น KPI

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

*๑.๑ ชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว

*๑.๒ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน

๑.๓ ที่อยู่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ชื่อบ้าน หมู่ที่
ตำบล อำเภอ จังหวัด เบอร์ติดต่อ

*๑.๔ อายุ ปี

*๑.๕ เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

*๑.๖ ท่านเป็นเจ้าของแปลงกิจกรรมการเกษตรใช้หรือไม่

☐ ใช่ (ตอบข้อ ๑.๗ และ ๑.๘) ☐ ไม่ใช่ ชื่อเจ้าของแปลง.....

๑.๗ ประเภทที่ดิน

☐ โฉนดที่ดิน (น.ส.๔) ☐ น.ส.๓ ☐ น.ส.๓ ก. ☐ ส.ป.ก. ๔-๐๑
☐ น.ส. ๒ ☐ ภ.บ.ท.๕ ☐ สทก. ☐ อื่นๆ

๑.๘ วุฒิการศึกษา

☐ ไม่มีวุฒิ ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส. ☐ ปริญญาตรี/เทียบเท่า
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

๑.๙ อาชีพหลัก

☐ เกษตรกร ☐ รับราชการ ☐ รับจ้างทั่วไป
☐ ค้าขาย/ประกอบกิจการส่วนตัว ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๑๐ กิจกรรมทางการเกษตรที่เป็นหลักของท่าน คือ

☐ ทำสวนผลไม้ ☐ ปาล์มน้ำมัน ☐ เลี้ยงสัตว์
☐ ทำสวนยางพารา ☐ ทำนา ☐ ประมง
☐ เกษตรผสมผสาน ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๑๑ ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม (ระบุชื่อกลุ่ม)

☐ วิสาหกิจชุมชน ☐ สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน
.....
☐ กลุ่มเกษตรกร ☐ แปลงใหญ่
.....
☐ อื่น ๆ (ระบุ) ☐ ไม่ได้เป็นสมาชิก.....

๑.๑๒ ข้อมูลสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานในแปลงเกษตร

- แหล่งน้ำสำหรับการเกษตร ☐ มีเพียงพอ ☐ มีไม่เพียงพอ ☐ ไม่มี
- ไฟฟ้า ☐ มี ☐ มีบางส่วน ☐ ไม่มี
- ถนน ☐ ซิเมนต์ ☐ ลูกกรัง ☐ ไม่มีทางสัญจรที่สะดวก

๑.๑๓ การได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (๓ ปีย้อนหลัง)

☐ ไม่เคยได้รับผลกระทบ
☐ เคยได้รับผลกระทบและเกิดความเสียหาย จากภัย.....
☐ การได้รับการชดเชยการช่วยเหลือ เช่น

ส่วนที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

*๒.๑ ความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม อื่นๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย โดยครอบคลุมทั้งในมิติของพื้นที่ คน และสินค้า

โครงการ..... (โปรดระบุ)

เนื้อหาที่ ๑

เนื้อหาที่ ๒

เนื้อหาที่ ๓

กิจกรรมที่ ๑

กิจกรรมที่ ๒

กิจกรรมที่ ๓

อื่น ๆ

*๒.๒ ผลการวัดความรู้ ก่อน - หลัง การได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม ตามข้อ ๒.๑

ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ผลการวัดความรู้ (คิดเป็นร้อยละ)		หมายเหตุ
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	
เนื้อหาที่ ๑			
เนื้อหาที่ ๒			
เนื้อหาที่ ๓			
กิจกรรมที่ ๑			
กิจกรรมที่ ๒			
กิจกรรมที่ ๓			
อื่น ๆ			
สรุป (เฉลี่ย)			

ส่วนที่ ๓ กิจกรรมทางการเกษตร

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

*๓.๑ กิจกรรมทางการเกษตร มีพื้นที่รวมทั้งหมดไร่ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

๑).....-โปรดระบุรายละเอียดและผลผลิตในกิจกรรม-.....

๒)

๓)

*๓.๒ ผลผลิตต่อปี และราคาจำหน่ายผลผลิต รายได้และต้นทุนทางการเกษตรในปีที่ผ่านมา

ข้อมูลสำคัญต้องตอบ

ผลผลิตหลัก (๓ ชนิด)	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต ต่อปี (ระบุ)	ราคาผลผลิต ต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ปี)	หมายเหตุ
๑.						
๒.						
๓.						
รวม						

*๓.๓ รายได้ และรายจ่ายครัวเรือนเกษตรกร (ปีที่ผ่านมา)

๓.๓.๑ รายได้ครัวเรือนเกษตรกร

รายได้รวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายได้รวมนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๓.๓.๒ รายจ่ายครัวเรือนเกษตรกร

ต้นทุนรวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

ส่วนที่ ๔ การนำความรู้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต

หลังเข้าร่วมโครงการ

๔.๑ ผลผลิตต่อปี และราคาจำหน่ายผลผลิต รายได้ และต้นทุนการเกษตร (ผลผลิตหลักชนิดเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูลสำคัญต้องตอบ

ผลผลิตหลัก (๑ - ๓ ชนิด)	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต ต่อปี (ระบุ)	ราคาผลผลิต ต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ปี)	หมายเหตุ
๑.						
๒.						
๓.						
รวม						
เปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ (คิดเป็นร้อยละ)				%	%	

๔.๒ รายได้ และรายจ่ายครัวเรือนเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

๔.๒.๑ รายได้ครัวเรือนเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

รายได้รวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายได้รวมนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๔.๒.๒ รายจ่ายครัวเรือนเกษตรกรหลังการอบรม

ต้นทุนภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๔.๓ ท่านนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติ หรือ นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือไม่

๔.๓.๑ ☐ นำมาใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

โดย

☐ นำมาใช้ในแปลง

☐ เป็นวิทยากรถ่ายทอด

☐ ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น

☐ นำไปขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ

☐ นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนสู่การปฏิบัติในอนาคต

☐ อื่น ๆ ระบุ

- ☐ ไม่ได้นำไปใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- เนื่องจาก ☐ ขาดวัสดุ/อุปกรณ์ ☐ ไม่มีพื้นที่ดำเนินการ
- ☐ ขาดแหล่งทุน ☐ ไม่มีความจำเป็น
- ☐ ไม่มีเวลาดำเนินการ ☐ อื่น ๆ ระบุ

๔.๓.๒ ชื่อความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์

- ☐ ประสิทธิภาพของเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔.๔ ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังเข้าร่วมโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
๑. นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ					
๑.๑ ผลผลิตเพิ่มขึ้น					
๑.๒ ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น					
๑.๓ ต้นทุนการผลิตลดลง					
๑.๔ รายได้เพิ่มขึ้น					
๒. นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต					
๓. สามารถให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นได้					

๔.๕ ข้อคิดเห็นต่อการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ในการผลิตทางการเกษตร

.....

.....

.....

๔.๖ สภาพความเป็นอยู่หลังเข้าร่วมโครงการ (คำอธิบาย)

.....

.....

.....

ผู้จัดเก็บข้อมูล

ชื่อ - นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

เบอร์โทร..... ข้อมูล ณ วันที่.....

หมายเหตุ : แบบสามารถปรับแก้ไขได้ตามความเหมาะสมกับรูปแบบและวิธีการที่ดำเนินงาน